

Motion till riksdagen 2010/11:Kr237

av Tina Ehn m.fl. (MP)

Litteratur och läsande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökad tillgänglighet och tillgång till bibliotek för alla medborgare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka de läsfrämjande insatserna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om länsbiblioteken som litterära centrum.

Motivering

Litteraturens viktigaste teknologi har i århundraden varit tryckkonsten. Det är böcker, tidningar och tidskrifter som har fungerat som massmedia för det skrivna ordet. Med informationsteknologins utveckling de senaste 25 åren har nya vägar att skriva, mångfaldiga och dela text uppkommit. Detta har ändrat många av förutsättningarna för litteraturen, både när det gäller språkets och skrivandets utveckling och förutsättningarna att nå en publik.

Detta skapar nya roller för gamla kultur- och lärdomsinstitutioner som skolor, universitet, förlag och bibliotek. Vi ser även i framtiden en väldigt stark roll för boken som textbärare och som huvudsaklig väg för individen att lära sig och utveckla sitt språk och sina djupare kunskaper, men bokens roll kommer till stora, och för många människor övervägande, delar att övertas av digitala medier.

Miljöpartiets huvudfokus är att kunskap och kultur ska vara tillgängliga för alla människor på lika villkor. Vi är av det skälet stolta över att vi drivit igenom sänkningen av bokmomsen, och vi värnar medborgarnas tillgång till bibliotek och Internet som en kunskapens och kulturens allemansrätt.

Fel! Okänt namn på

Bibliotek

Biblioteken är kommunernas stora möjlighet att på ett informellt sätt höja bildningsnivån i landet. Det är ett tydligt kommunalt ansvar att hålla bibliotek och att utforma deras verksamhet på ett sådant sätt att invånarna kan få glädje och nytta av dem, men språket är i sig inte en lokal angelägenhet. Tillgången till språket är detsamma som tillgången till demokrati, till kultur och till utbildning och information.

Vi ser Sverige som en framstående kunskapsnation, då kan vi inte betrakta läsandets infrastruktur som en andra klassens fråga. Idag finns problem som vi måste ta tag i: Tillgången till bibliotek är ojämn och biblioteken i sig är av skiftande kvalitet. Befolkningen ökar, men antalet bibliotek minskar. Många elever har läs- och skrivsvårigheter, samtidigt som nästan en halv miljon elever saknar ett bemannat skolbibliotek. Samtidigt är ansvaret för biblioteken splittrat på många händer och ingen har den överblick över situationen som skulle behövas.

Biblioteken betyder väldigt mycket. Biblioteken är för många människor den huvudsakliga och ibland enda möjligheten att få riklig tillgång till böcker.

Ökade kulturella klyftor i samhället hänger samman med ökade ekonomiska och sociala klyftor. Två av bibliotekens viktigaste uppgifter är att ge likvärdiga förutsättningar för jämlikt deltagande i samhället och fungera som fria samlingsplatser som bidrar till att skapa sociala sammanhang. Drygt 70 % av de högutbildade besöker biblioteken och 97 % i den gruppen läser böcker.

Bland lågutbildade är det knappt 40 % som besöker biblioteken och bokläsandet har minskat från 80 % till 70 % i denna grupp. Det är inte bara så att böcker och utbildning hör ihop, böcker är utbildning.

Landets bibliotek ska vara en levande institution som ska tillhandahålla kvinnor och män, flickor och pojkar, olika språk, kunskap och information i olika skeenden och i olika tidpunkter i livet. Biblioteken ska aktivt erbjuda sina tjänster och ha en uppsökande verksamhet.

Biblioteket har en social och sammanbindande roll som ger människor möjlighet att skapa ett sammanhang i sin samtid och ge möjlighet att fördjupa sig i historien. Därför är kulturella verksamheter ordnade eller knutna till biblioteket nödvändigt.

Läsandet är den enskilt viktigaste strategiska kunskapen i ett civiliserat samhälle. Biblioteken är därför strategiskt viktiga institutioner för samhället som helhet. Men tillgången och kvaliteten är ojämn.

Som ett led att öka förståelsen för språket och möjligheten att aktivt forma sitt språk vill vi stärka de läsfrämjande insatser som Kulturrådet idag står för. Vi föreslår därför att länsbiblioteken får ett utökat uppdrag som litterära centrum i sin region. Därigenom kan samordningen och den regionala bibliotekspolitikerna stärkas. En särskild uppgift där bör vara att hitta nya former för läsfrämjande verksamheter riktade till barn och unga.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 23 oktober 2010

Tina Ehn (MP)

Agneta Börjesson (MP)

Mehmet Kaplan (MP)